Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (sedmi senat)

z dne 14. julija 2021 *

„Skupna zunanja in varnostna politika – Omejevalni ukrepi, sprejeti glede na razmere v Venezueli – Zamrznitev sredstev – Seznam oseb, subjektov in organov, za katere se uporabi zamrznitev sredstev in gospodarskih virov – Ohranitev imena tožeče stranke na seznamih – Napaka pri presoji“

V zadevi T-35/19,

Antonio José Benavides Torres, stanujoč v Caracasu (Venezuela), ki ga zastopata L. Giuliano in F. Di Gianni, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopajo S. Kyriakopoulou, V. Piessevaux, P. Mahnič in A. Antoniadis, agenti,

tožena stranka,

zaradi tožbe na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti Sklepa Sveta (SZVP) 2018/1656 z dne 6. novembra 2018 o spremembi Sklepa (SZVP) 2017/2074 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Venezueli (UL 2018, L 276, str. 10) in Izvedbene uredbe Sveta (EU) 2018/1653 z dne 6. novembra 2018 o izvajanju Uredbe (EU) 2017/2063 o omejevalnih ukrepih glede na razmere v Venezueli (UL 2018, L 276, str. 1), v delu, v katerem se nanašata na tožečo stranko,

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi senat),

v sestavi R. da Silva Passos, predsednik, I. Reine (poročevalka), sodnica, in L. Truchot, sodnik,

sodni tajnik: B. Lefebvre, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 3. septembra 2020,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo [1]

[…]

Pravo

[…]

Vsebinska presoja

[…]

43 V zvezi s tem mora sodišče Unije opraviti ta preizkus tako, da, če je treba, pristojni organ Unije pozove k predložitvi informacij ali dokazov, ki so upoštevni pri takem preizkusu, ne glede na to, ali so zaupni (glej sodbo z dne 18. julija 2013, Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 120 in navedena sodna praksa; sodba z dne 28. novembra 2013, Svet/Fulmen in Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, točka 65).

44 Pristojni organ Unije mora namreč v primeru izpodbijanja dokazati utemeljenost razlogov, navedenih zoper zadevno osebo, ne pa da bi morala slednja predložiti negativni dokaz o neutemeljenosti navedenih razlogov (sodbi z dne 18. julija 2013, Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 121, in z dne 28. novembra 2013, Svet/Fulmen in Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, točka 66).

45 V zvezi s tem se ne zahteva, da mora navedeni organ sodišču Unije predložiti vse informacije in dokaze, ki se nanašajo na razloge, navedene v aktu, za katerega se zahteva razglasitev ničnosti. Vendar pa morajo predložene informacije in dokazi utemeljevati razloge, ki so bili navedeni zoper zadevno osebo (sodbi z dne 18. julija 2013, Komisija in drugi/Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 122, in z dne 28. novembra 2013, Svet/Fulmen in Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, točka 67).

46 V zvezi z dokazi, ki jih je mogoče navesti, je načelo, ki prevladuje v pravu Unije, načelo proste presoje dokazov (sodba z dne 6. septembra 2013, Persia International Bank/Svet, T-493/10, EU:T:2013:398, točka 95 (neobjavljena)).

47 Ob upoštevanju teh načel je treba presoditi, ali je Svet s tem, ko se je z izpodbijanima aktoma po rednem pregledu odločil ohraniti ime tožeče stranke na spornih seznamih, storil napako pri presoji.

48 Najprej je treba poudariti, da okoliščina, da je razloge za ohranitev vpisa imena tožeče stranke na spornih seznamih mogoče pripisati dejstvom, ki so se zgodila pred sprejetjem izpodbijanih sklepov in so bila na ta datum končana, ne pomeni nujno, da so omejevalni ukrepi proti tožeči stranki, ki so bili s tema sklepoma ohranjeni, brezpredmetni. Očitno je, da je – glede na to, da se je Svet odločil, da se bo v razlogih za ohranitev imena tožeče stranke na spornih seznamih skliceval na konkretne razmere, ki vključujejo bolivarsko narodno gardo, ki ji je poveljeval – lahko šlo le za ravnanja v preteklosti. Tako sklicevanje se torej ne more šteti za neupoštevno samo zato, ker so se zadevna

[1] Navedene so le točke zadevne sodbe, za katere Splošno sodišče meni, da je njihova objava koristna..

dejanja zgodila v bolj ali manj oddaljeni preteklosti (glej v tem smislu sodbo z dne 12. februarja 2020, Amisi Kumba/Svet, T-163/18, EU:T:2020:57, točka 83 in navedena sodna praksa).

49 Ta razlaga je podkrepljena s členom 13, drugi pododstavek, Sklepa 2017/2074, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2018/1656, ki se izpodbija v obravnavani zadevi, v skladu s katerim se Sklep 2017/2074, če Svet meni, da cilji tega sklepa niso bili doseženi, po potrebi redno pregleduje in podaljša. Taka določba torej Svetu omogoča, da na spornih seznamih ohrani imena oseb s tem, da ohrani razloge za njihov prvotni vpis, ne da bi zadevne osebe v obdobju pred pregledom ponovno kršile človekove pravice, če je ta ohranitev še vedno upravičena glede na vse upoštevne okoliščine in zlasti glede na to, da cilji omejevalnih ukrepov niso bili doseženi (glej po analogiji sodbo z dne 12. februarja 2020, Amisi Kumba/Svet, T-163/18, EU:T:2020:57, točka 84 in navedena sodna praksa).

50 V zvezi s tem je treba spomniti, da so omejevalni ukrepi po naravi varstveni in že po definiciji začasni ukrepi, katerih veljavnost je vedno odvisna od tega, ali so dejanske in pravne okoliščine, na podlagi katerih so bili ti ukrepi sprejeti, še vedno podane, in od tega, ali jih je treba, da bi bil njihov cilj uresničen, ohraniti v veljavi. Iz tega izhaja, da mora Svet pri rednem pregledu teh omejevalnih ukrepov ponovno presoditi razmere in pripraviti analizo učinka takih ukrepov, da se ugotovi, ali so omogočili dosego ciljev prvotnega vpisa imen zadevnih oseb in subjektov na sporni seznam ali pa je v zvezi s temi osebami in subjekti še vedno mogoča enaka ugotovitev (sodba z dne 12. februarja 2020, Amisi Kumba/Svet, T-163/18, EU:T:2020:57, točki 58 in 59).

51 Zato je treba najprej preučiti, ali je Svet ob sprejetju izpodbijanih aktov opravil ponovno presojo dejanskih in pravnih okoliščin, na podlagi katerih so bili proti tožeči stranki sprejeti omejevalni ukrepi, ki je upravičevala ohranitev teh ukrepov zaradi uresničitve cilja, ki mu sledijo.

52 V zvezi s tem je Svet sprejetje zadevnih omejevalnih ukrepov utemeljil z nenehnim slabljenjem stanja demokracije, pravne države in človekovih pravic v Venezueli, ter izrazil zaskrbljenost zlasti zaradi številnih poročil o kršitvah človekovih pravic in pretirani uporabi sile, ter venezuelske oblasti pozval, naj spoštujejo venezuelsko ustavo in načelo pravne države ter zagotovijo, da bodo zajamčene temeljne pravice in svoboščine, vključno s pravico do mirnih demonstracij (glej v zvezi s tem uvodne izjave od 1 do 6 Sklepa 2017/2074). V ta namen je cilj omejevalnih ukrepov izvajanje pritiska nad osebami, ki so odgovorne za hude kršitve ali okrnitev človekovih pravic ali represijo nad civilno družbo in demokratično opozicijo, oziroma osebami, subjekti in organi, katerih ukrepi, politike ali dejavnosti ogrožajo demokracijo ali pravno državo v Venezueli, pa tudi z njimi povezanimi osebami, subjekti in organi (glej v zvezi s tem uvodno izjavo 7 Sklepa 2017/2074).

53 Tako je bilo ime tožeče stranke s Sklepom 2018/90 in Izvedbeno uredbo 2018/88 vpisano na sporna seznama, ker je bila ta stranka na položaju predsednika vlade okrožja glavnega mesta in ker je bila do 21. junija 2017 zaposlena na delovnem mestu generalnega poveljnika bolivarske narodne garde, vpletene v zatiranje civilne družbe in demokratične opozicije v Venezueli, in bila odgovorna za hude kršitve človekovih pravic, ki jih je izvajala bolivarska narodna garda pod njenim vodstvom, in ker so njena dejanja ter politike – ki jih je ta stranka izvajala v vlogi generalnega poveljnika bolivarske narodne garde, zlasti ko je slednja imela pomembno vlogo v zvezi z ohranjanjem reda med civilnimi demonstracijami in ko je ta javno zagovarjala stališče, da bi morala imeti vojaška sodišča sodne pristojnosti v zvezi s civilnim prebivalstvom – ogrožala pravno državo v Venezueli.

54 Splošno sodišče je v današnji sodbi v zadevi Benavides Torres/Svet (T-245/18, neobjavljena) navedlo, da je Svet lahko upravičeno menil, da je bolivarska narodna garda pod poveljstvom tožeče stranke uporabila pretirano silo v okviru ohranjanja reda med civilnimi demonstracijami in da je bila tožeča stranka glede na splošni okvir razmer v Venezueli vpletena v zatiranje civilne družbe in demokratične opozicije v Venezueli ter odgovorna za hude kršitve človekovih pravic, ki jih je pod njenim vodstvom izvajala bolivarska narodna garda.

55 Tožeča stranka ne izpodbija tega, da sta tako delovno mesto predsednika vlade okrožja glavnega mesta kot tudi generalnega poveljnika bolivarske narodne garde zelo visoka položaja v Venezueli ter da je bilo mogoče šteti, da je tožeča stranka zaradi opravljanja teh nalog imela odgovorne funkcije v institucionalnem sistemu Venezuele in da je bila pri opravljanju teh funkcij v celoti povezana zlasti z venezuelskim režimom.

56 Poleg tega ni sporno, da ob sprejetju izpodbijanih aktov v Venezueli ni prišlo do spremembe vladajočega režima.

57 Vendar je treba ugotoviti, da tožeča stranka ob sprejetju izpodbijanih aktov 6. novembra 2018 že približno leto in pol ni bila več zaposlena na položaju generalnega poveljnika bolivarske narodne garde, to je od 21. junija 2017. Poleg tega, kot navaja tožeča stranka, ne da bi ji Svet nasprotoval, je 4. januarja 2018 prav tako prenehala opravljati funkcijo predsednika vlade okrožja glavnega mesta, to je približno deset mesecev pred sprejetjem izpodbijanih aktov v obravnavani zadevi.

58 V teh okoliščinah, ker ob sprejetju izpodbijanih aktov v Venezueli ni prišlo do spremembe vladajočega režima, je bilo za Svet pomembno, da na ta datum preuči povezave, ki jih je imela tožeča stranka z vlado na oblasti, da bi lahko presodil, ali so dejanske in pravne okoliščine, na podlagi katerih so bili proti tožeči stranki sprejeti omejevalni ukrepi, še vedno podane, in potrebo po ohranitvi teh ukrepov zaradi uresničitve njihovega cilja, na katerega je bilo opozorjeno zgoraj v točki 52.

59 Iz spisa pa je razvidno, da je bila ohranitev imena tožeče stranke na spornih seznamih utemeljena z istimi elementi, navedenimi v utemeljitev njenega prvotnega vpisa (glej točko 13 zgoraj). Svet je namreč na obravnavi potrdil, da pri pregledu, na podlagi katerega sta bila sprejeta izpodbijana akta, ni upošteval nobenega elementa, nastalega po sprejetju aktov, s katerimi je bilo ime tožeče stranke prvotno vpisano na sporna seznama.

60 Ugotoviti je sicer treba, da je od takrat, ko je tožeča stranka prenehala opravljati funkcijo predsednika okrožja glavnega mesta, pa do sprejetja izpodbijanih aktov, preteklo veliko časa, in sicer več kot deset mesecev. V zvezi s tem je treba poudariti, da Svet v okviru ponovne presoje, ki jo je moral opraviti pri pregledu zadevnih omejevalnih ukrepov, ni niti dokazal niti trdil, da ni mogel razpolagati z informacijami v zvezi s tem, da je tožeča stranka prenehala opravljati funkcijo predsednika vlade okrožja glavnega mesta.

61 Vendar je treba spomniti, da mehanizem pregleda omejevalnih ukrepov, uveden s Sklepom 2017/2074, določa, da so osebe, za katere veljajo ti omejevalni ukrepi, pozvane, da v določenem roku vzpostavijo stik in zahtevajo ponovni pregled sklepa. V zvezi s tem iz člena 8 tega sklepa izhaja, da Svet osebi, na katero se omejevalni ukrepi nanašajo, da možnost, da predloži pripombe, in da pregleda svoj sklep, kadar so predložene pripombe ali novi tehtni dokazi. Tako je oseba, na katero se nanašajo omejevalni ukrepi, tista, ki je najbolj primerna za obveščanje Sveta o vseh spremembah, do katerih je prišlo v njenem posebnem položaju.

62 Svet je v zvezi s tožečo stranko z elektronskim sporočilom z dne 3. aprila 2018 njenega zastopnika posebej pozval, naj predloži morebitna stališča v okviru letnega pregleda zadevnih omejevalnih ukrepov do 1. septembra 2018 (glej točko 15 zgoraj). Vendar je iz spisa razvidno, da je tožeča stranka Svet o spremembah svojega položaja obvestila šele 30. oktobra 2018, torej nekaj dni pred sprejetjem izpodbijanih aktov, kot je bilo ugotovljeno zgoraj v točki 17, čeprav bi morala vedeti, da je Svet najpozneje 14. novembra 2018 moral sprejeti odločitev o tem, ali se zadevni omejevalni ukrepi ohranijo ali ne (glej točko 11 zgoraj).

63 Poleg tega je treba navesti, da v obdobju od takrat, ko je bila tožeča stranka generalni poveljnik bolivarske narodne garde in predsednik vlade okrožja glavnega mesta, pa do prenehanja teh funkcij, ni prišlo do nobene spremembe vladajočega režima v Venezueli. Iz spisa pa ni razvidno – in tožeča stranka, ki je bila na obravnavi posebej zaslišana v zvezi s tem vprašanjem, prav tako tega ne trdi – da je bilo prenehanje njenih različnih javnih funkcij odločitev, ki naj bi jo sprejela sama kot odziv na grožnje pravni državi in demokraciji v Venezueli, zato da bi se od teh groženj distancirala (glej po analogiji sodbi z dne 26. marca 2019, Boshab in drugi/Svet, T-582/17, neobjavljena, EU:T:2019:193, točka 152, in z dne 12. februarja 2020, Kande Mupompa/Svet, T-170/18, EU:T:2020:60, točka 131 (neobjavljena)).

64 V teh okoliščinah je lahko Svet, ker ni bilo nasprotnih dokazov in indicev, upravičeno menil, da je bila tožeča stranka ob sprejetju izpodbijanih aktov še vedno povezana z vladajočim režimom v Venezueli, ki se ni spremenil od takrat, ko je v okviru izvajanja njenih nalog generalnega poveljnika bolivarske narodne garde ogrožal demokracijo in pravno državo v Venezueli.

65 Glede zgoraj navedenih ugotovitev ni mogoče šteti, da pomenijo vzpostavitev domneve ali določitev obrnjenega dokaznega bremena v škodo tožeče stranke, v nasprotju s tem, kar slednja trdi. Iz njih izhaja le, da je iz sklicevanja v obrazložitvi izpodbijanih aktov na funkcije, ki jih je prej opravljala tožeča stranka, razvidno, da je Svet menil, da je iz tega razloga ostala povezana z vladajočim režimom v Venezueli, in da Svet ni imel nobenih dokazil, s katerimi bi bilo mogoče to predpostavko ovreči (glej po analogiji sodbo z dne 22. aprila 2015, Tomana in drugi/Svet in Komisija, T-190/12, EU:T:2015:222, točka 167).

66 Zato je treba edini tožbeni razlog in tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

67 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogom Sveta naloži, da nosi svoje stroške in stroške Sveta.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (sedmi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Antoniu Joséju Benavidesu Torresu se naloži plačilo stroškov.

da Silva Passos Reine Truchot

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 14. julija 2021.

Podpisi